

Результати щорічного соціологічного моніторингу «Освітній процес очима студентів» (під час воєнного стану)

2022-2023 навчальний рік
доповідач: начальник відділу ВЗЯВО – Олена ЯВОРСЬКА

м. Дніпро
2023

Організація соціологічного дослідження

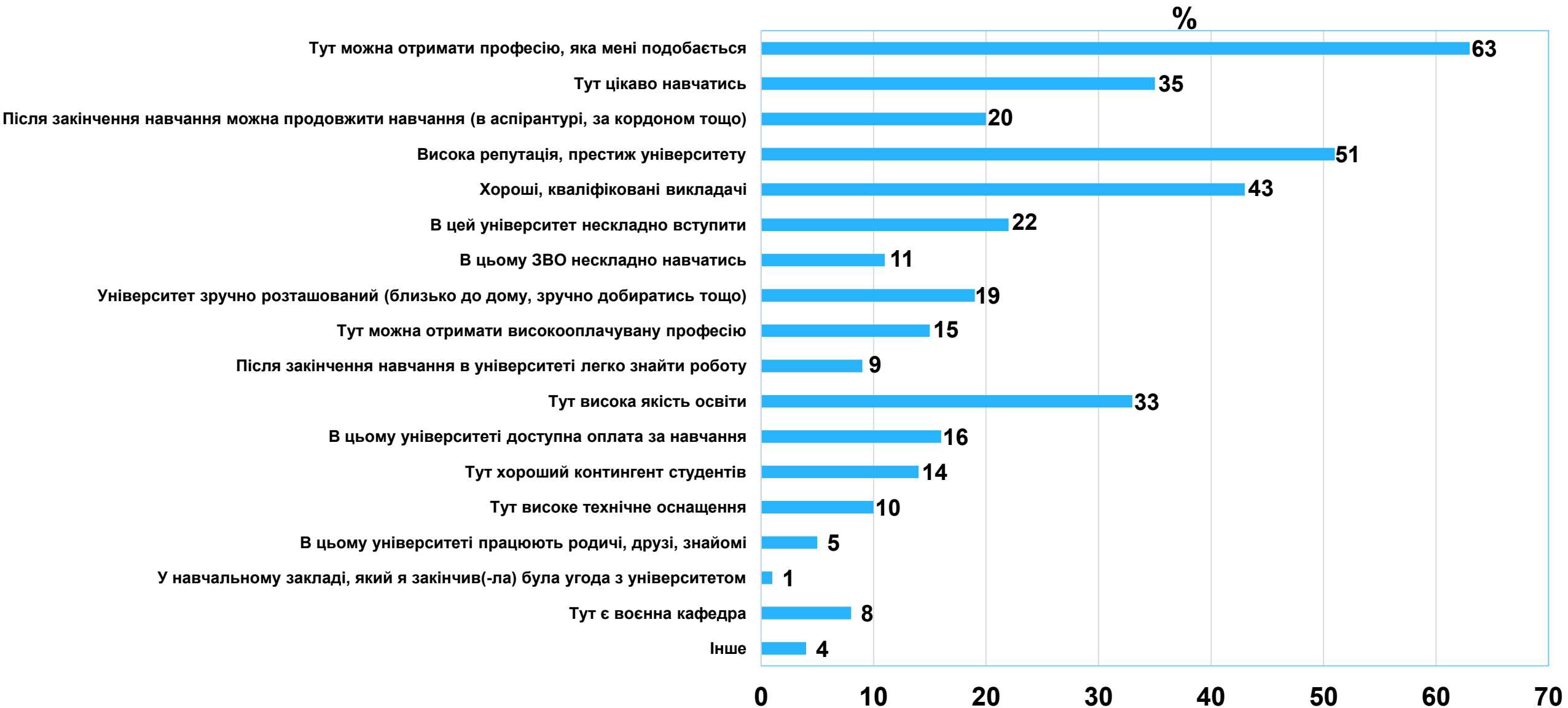
- **Об'єктом** дослідження виступають здобувачі вищої освіти I та IV курсу НТУ «Дніпровська політехніка»;
- **Предметом** дослідження є думка студентів щодо освітнього процесу в Університеті під час воєнного стану;
- **Мета** соціологічного моніторингу «Освітній процес очима студентів» полягає у фіксації та відстеженні за сукупністю показників ставлення студентів до навчального процесу в Університеті, аналізі динаміки таких оцінок.

Задачі соціологічного дослідження

- Виявити мотивації вибору закладу вищої освіти, майбутньої спеціальності студентами Університету;
- Встановити рівень задоволеності студентів якістю освіти отримуваної в Університеті;
- Визначити ставлення студентів до різних складових освітнього процесу;
- Проаналізувати професійні наміри студентів.

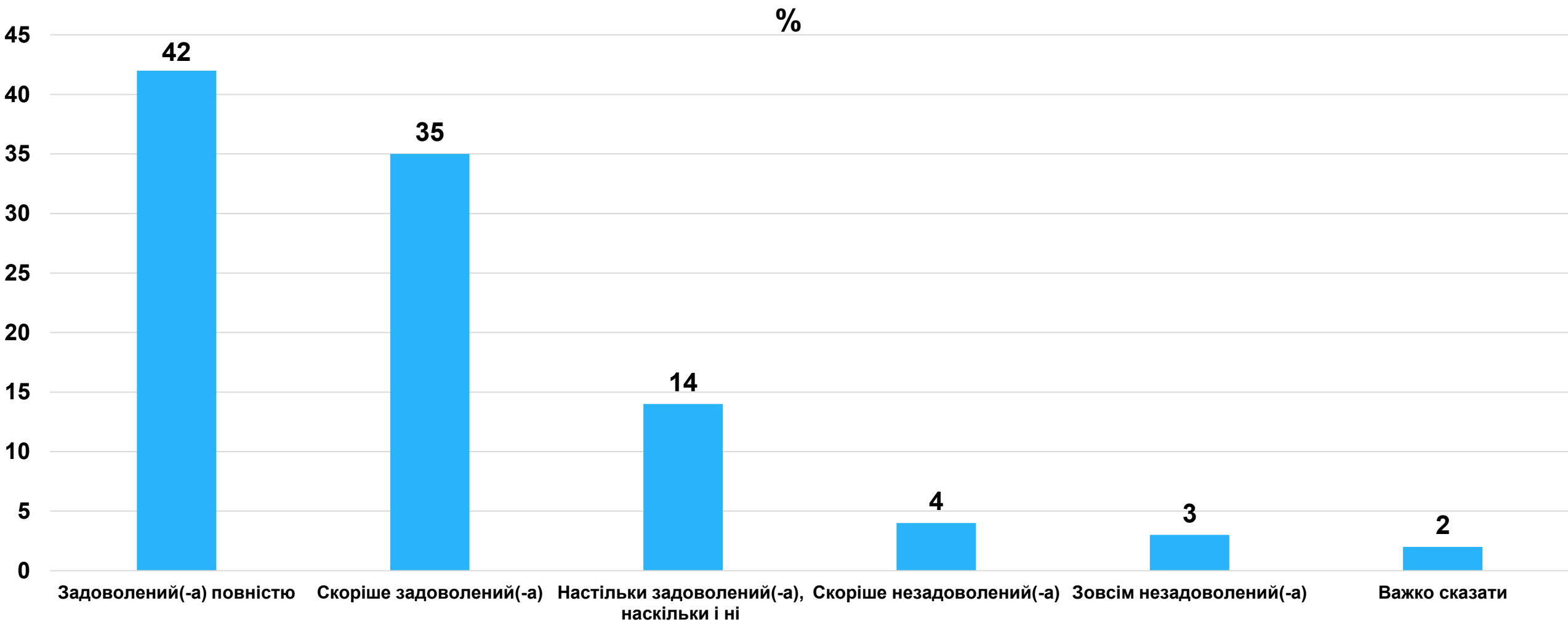

Рисунок 1 – розподіл відповідей студентів щодо факторів мотивації вибору закладу вищої освіти (респонденти могли обрати декілька варіантів, тому результати можуть перевищувати 100%)

Рисунок 2 – розподіл відповідей студентів щодо відвідування їх навчального закладу представниками НТУ “ДП” з профорієнтаційною метою

**Рисунок 3 – рівень задоволеності студентів якістю освіти в Університеті
під час воєнного стану**

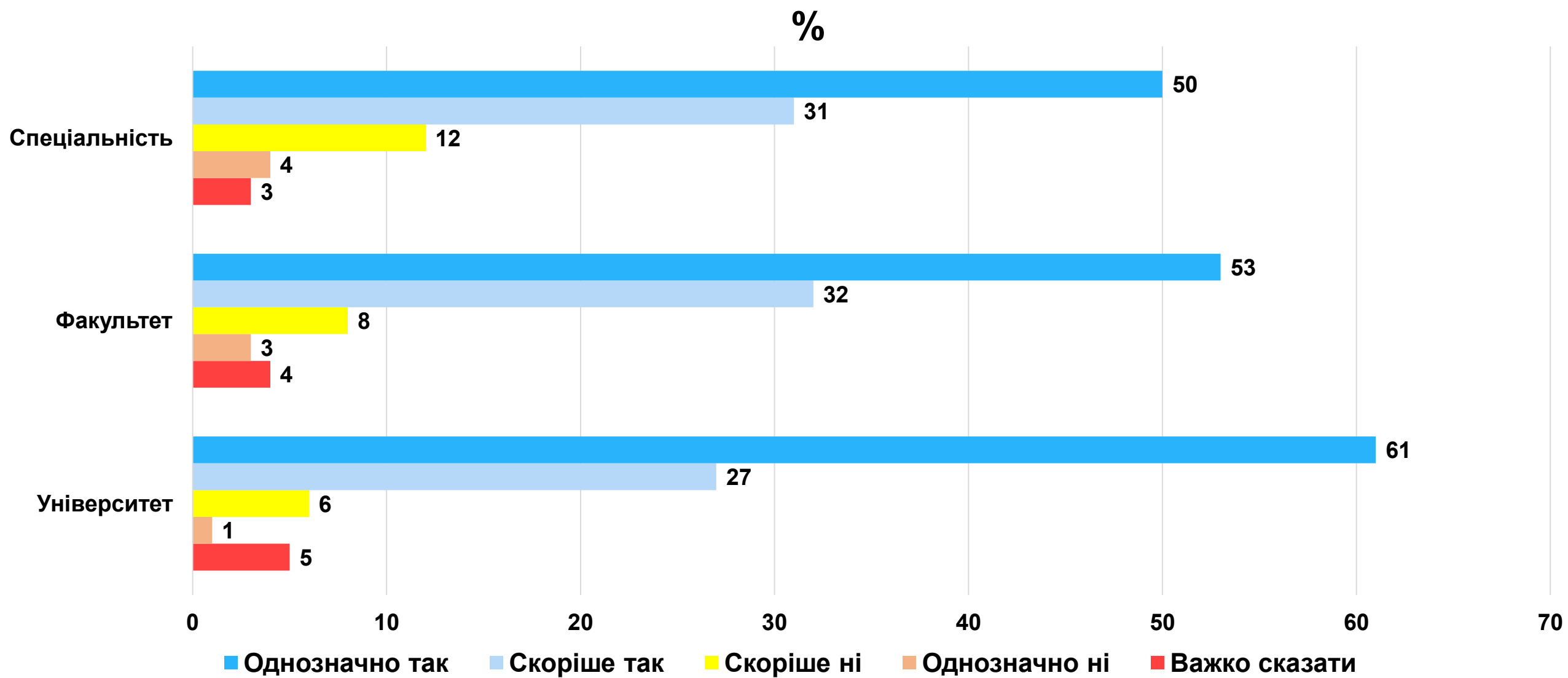

Причини незадоволеності якістю освіти в університеті під час воєнного стану (відповіді на відкрите питання)

- По-перше, не всі студенти присутні на заняттях, що створює низьку активність. По-друге, іноді деякі викладачі зовсім не проводять заняття. По-третє, не вистачає соціальної активності серед наукової спільноти;
- Інші студенти не зацікавлені в навчальному процесі, відсутня будь-яка конкуренція. Також з вересня місяця не відбулося жодної пари оффлайн;
- Викладачі викладають завдання, як бажають - немає точного паттерну. Із-за цього приходиться збирати та сдавати роботи на різних ресурсах. У цьому семестрі краще, ніж в попередньому, але все ще незадовільно;
- Деякі викладачі не зовсім розуміють, що через введення воєнного стану я маю складнощі зі вчасним виконанням заданих робіт;
- Для технічних спеціальностей важливу роль грає практична складова, тобто робота в очному режимі з реальними стендами та обладнанням. Оскільки наявні інтернет "імітації" обладнання зовсім не надають необхідних навичок, то постає питання хто саме буде відбудовувати Україну?
- Викладачі продовжують ігнорувати проблеми студентів, та те що зараз треба працювати щоб просто мати що їсти. В мене немає можливості ходити на всі пари бо працюю щоб оплачувати навчання, але деякі викладачі потребують бути на всіх парах;
- Тому що дуже незручно викладачі публікують завдання, половина в тімс, хтось на пошту, а хтось на сайті університету, це настільки незручно що аж бісить, як я повинна їх шукати і відправляти, як я повинна шукати вчителя який ніразу не зробив відео урок і його предмету немає в тімс, та при цьому цей викладач розмовляє тільки зі старостою.

* Орфографія та пунктуація збережена авторська у всієї презентації в розділі відповіді на відкрите питання.

Рисунок 5 – ставлення студентів щодо повторного вибору спеціальності, факультету та Університету

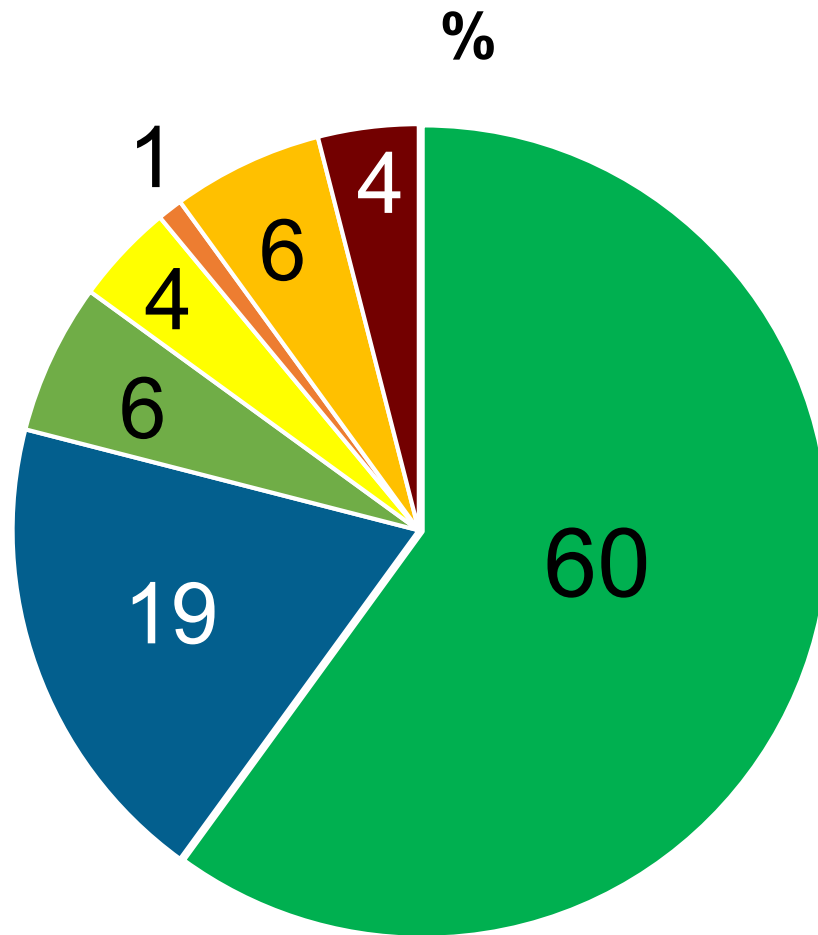

Рисунок 6 – фактори, що вплинули на вибір студентів щодо майбутньої професії (респонденти мали змогу обрати декілька варіантів, тому результати можуть перевищувати 100%)

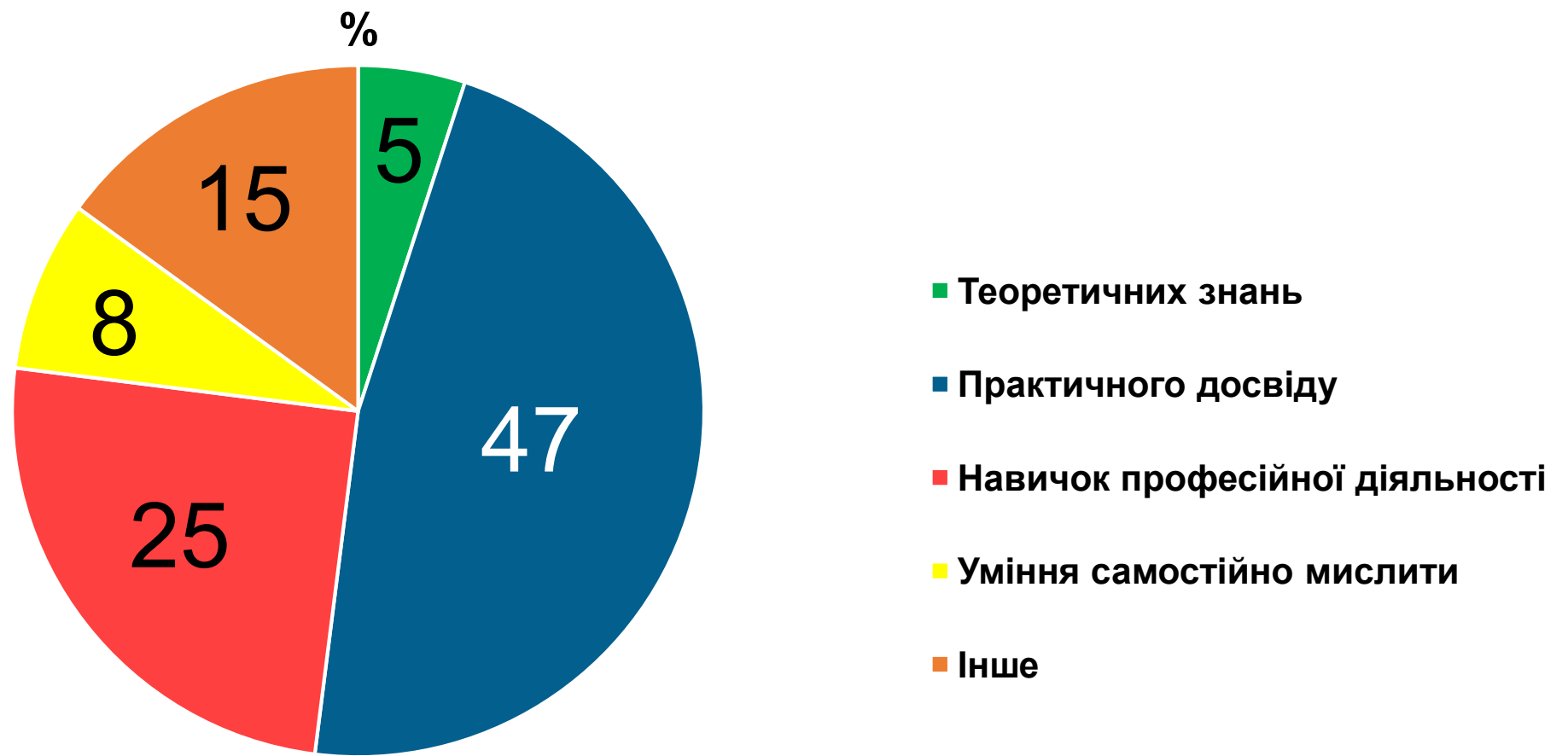
- Працювати за своєю спеціальністю
- Працювати за суміжною спеціальністю
- Отримати нову спеціальність
- Зайнятися діяльністю, що не вимагає глибокої освітньої підготовки
- Взагалі не працювати
- Виїхати за кордон
- Інше

Рисунок 7 – розподіл відповідей респондентів щодо намірів після завершення навчання в Університеті

Рисунок 8 – чинники, які, на думку студентів, могли б сприяти підвищенню зацікавленості у навчанні

Рисунок 9 – елементи освітнього процесу, яких не вистачає студентам для більш якісного рівня навчання

**Рисунок 10 – рівень умов для проведення освітнього процесу, які забезпечує
Університет під час воєнного стану**

Рисунок 11 – розподіл відповідей студентів на запитання стосовно того, чи зверталися вони протягом війни до соціально-психологічної служби Університету

Умови, яких, на думку студентів, не вистачає для проведення освітнього процесу під час воєнного стану

- Подекуди не вистачає стабільності інтернет з'єднання та обчислювальних потужностей пристрою (Дві вкладки "Teams" довго завантажуються, відкрити три - неможливо);
- Очних пар, хоча б декілька у місяць, для здобуття практичних навичок;
- Хочеться розробляти свої власні проекти та отримувати компетентну допомогу від викладачів за ними. Моє бажання вступу до університету в принципі пов'язане з можливістю поспілкуватися з розумними людьми і обговорити питання, що хвилюють або цікавлять мене. Не можу заперечувати, що здобув деякі корисні знання з університету. Однак дуже мало тим із програми змусили мене зацікавитися і заглибитися в неї, а також задаватися питаннями;
- Запис пар у постійному вільному доступі 2. Весняні канікули на 1 тиждень) 3. Щоб деякі викладачі не переносили пари на п'ятницю через особисті проблеми, що було неодноразово;
- Все в перемішку. В нас є корпоративна пошта, Teams, Telegram, Viber, Moodle і ще багато чого. Було б набагато краще, якщо б всі використовували одну платформу;
- Хотілося б, якщо це можливо у майбутньому, щоб навчання по всіх дисциплінах мало більш стандартизований/уніфікований вигляд в незалежності від предмета/викладача. Наприклад, файли щодо навчання розташовувалися тільки в одному місці (тільки в папці конкретного предмета, а не в папках і в чатах).
- Початок щоденних занять не раніше 9 ранку. Хай вже всі викладачі навчаться користуватися Тімсом (додавати групи студентів у команди; додавати навчальні матеріали; писати у команди оголошення, дз тощо);

Умови, яких, на думку студентів, не вистачає для проведення освітнього процесу під час воєнного стану (продовження)

- На лекційних заняттях не вистачає інтерактивних елементів (Анімацій). Великою проблематикою є суто вербальне сприйняття складних предметів. Порада: Бажано оформити всі лекції у форматі інтерактивних книг (на базі Adobe Flashplayer наприклад). У книгу такого формату є можливість додати текст, відео, аудіо, GIF анімацію на одну сторінку. Це може поліпшити процес викладання та засвоєння матеріалу;
- Це дуже поодинокі явище, але деякі викладачі не роблять запис наради, чи то не вміють, чи принципово. Студент може бути відсутнім через поважні причини. Простіше подивитись запис ніж потім допитуватись у одногрупників, а що там було. Деякі кажуть, щоб студенти самі робили, вони потім часто або не зберігаються, або зберігаються невідомо де. Також роблять запис не спочатку і до кінця, іноді якраз на початку, або вкінці кажуть важливу інформацію, вона на запис не потрапляє, а окремо можуть і не повідомити. Викладачам, які роблять запис повністю, а потім складають їх по окремим текам та ще й з датами і номерами груп, (таких, на щастя, більшість) мій низький уклін та повага;
- Всього два рази але було так, що визивали до дошки як в школі і починали потребувати якісь відповіді чи перевірки. В мене це викликало дуже великі психічні розлади, а потім ще і загальне самопочуття погіршилось. Я вважаю що такі заходи якщо і проводити то тільки за бажанням самих студентів, або запланованих доповідей/рефератів. А так це вже не школа, хоча і там краще так не робити, в мене з відти і такі проблеми тепер.
- Більшість респондентів написали, що є всі умови для оптимального проведення занять.

Рисунок 12 – розподіл відповідей респондентів на запитання стосовно залучення університетом студентів до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення її якості

Рисунок 13 – розподіл відповідей здобувачів на запитання щодо прийняття участі у створенні та редагуванні навчального розкладу

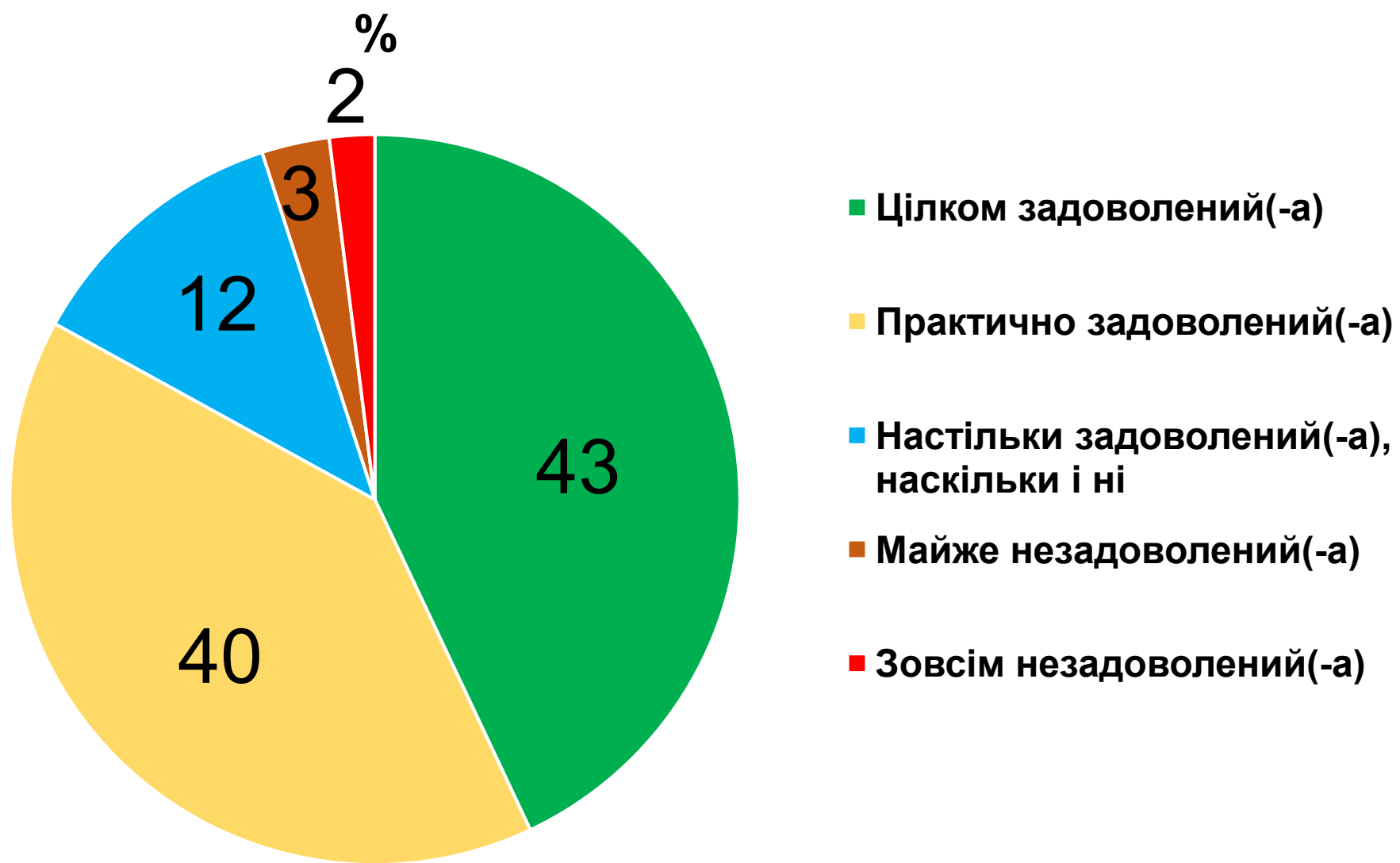
Проблеми вищої освіти, які, на думку студентів є сьогодні найбільш актуальними

- На мою думку, найбільш актуальними проблемами вищої освіти є якість освіти та фінансування університетів;
- Відсутність професійних знань, чим створюється проблема пошуку роботи по спеціальності;
- Четвертий рік дистанційного навчання, проблеми з працевлаштуванням у майбутньому, байдужість деяких викладачів до студентів;
- Я думаю, таких проблем досить багато. Студенти дуже часто не зацікавлені у предметі. Занадто мало часу на вирішення завдань. Семестрові тести, що проводяться, не зовсім чесні (часто ставлять питання, яке складно зрозуміти). Важливі предмети ставлять банальні завдання, якими студент не розвивається. Матеріали для лабораторних робіт часто копіюються із зарубіжних джерел і перекладають найпростішим і бездарним способом. (DeepL набагато краще справляється з перекладом, ніж Google Translate);
- Актуальність дисциплін. Наприклад, латинська мова. 2. Методика викладення матеріалу. (~1.5 години лекції, після чого ніякої практики немає. Знаючи в теорії, самотійно неможливо виконувати деякі домашні завдання. На парі мають залучати до обговорення і студентів, виконувати вправи.);
- Лабораторні роботи, які вказують послідовність дій, а не очікуваний кінцевий результат. В результаті студент просто механістично виконує інструкції, а не шукає способів вирішення задачі власноруч;
- У зв'язку з воєнним часом, виплата стипендій не в повному обсязі, немає можливості проводити заняття в аудиторіях, що могло б в повній мірі посприяти на гарну якість виконання практичних робіт та загалом практики;

Проблеми вищої освіти, які, на думку студентів є сьогодні найбільш актуальними (продовження)

- Зацікавлення студентів продовжувати навчання після 2-3 курсу, а саме: оновлення навчальної програми та викладання актуальних практичних знань в індустрії;
- Великий термін навчання. Темп життя зростає, а термін навчання не змінюється. Не дуже класно витратити 5 років свого життя, а потім зрозуміти, що твоя професія вже втратила свою актуальність або вона взагалі тобі не подобається;
- Після закінчення навчання багато виникає питання стосовно досвіду роботи за спеціальністю, дуже багато роботодавців відмовляються брати на роботу без досвіду! А де набрати його? Це актуальне питання!;
- Недостатній розвиток так званих м'яких навичок, тобто вміння презентувати себе, правильно та зрозуміло донести свою думку. Знову ж таки, дуальний формат освіти повинен допомогти з вирішенням цієї проблеми;
- Не якісна профорієнтація. Відсутність практичної підготовки до роботи після закінчення університету. Застарілі методи викладання. Недостатня мотивація викладачів та студентів + не емпатичне ставлення один до одного;
- Акцент на ті предмети, які мають відносно меншу реальну застосовність, через це змінюється фокус уваги із знайомих програмістів ніхто після закінчення спеціальності не зміг одразу влаштуватись на роботу, потрібно було проходити додатково курси. Звідси у всіх виникає розчарування у вищій освіті і перетворення 4-... років навчання просто на "корочку". Кажу саме за ІТ-напрямок, в інші заглиблюватись не буду. - Надмірна увага до оформлення робіт (більше стосується курсової, у лабораторних зазвичай всі лояльно ставляться) З останнього прикладу необхідність використання певного редактора формул, який не встановлюється на нові версії ворда. Я плачу за офіційну останню версію, в яку спокійно можу вводити формули, чому я маю встановлювати допотопний ворд? Яка різниця яким шрифтом вони написані і який розмір у нижнього і верхнього індексу, якщо вони правильні?) Швидко і легке написання роботи перетворюється на тортури з виведенням кожної літери в цих формулах.

Рисунок 14 – розподіл відповідей серед респондентів на запитання щодо задоволеності якістю контенту, що забезпечує освітні компоненти в освітніх програмах, за якими навчаються студенти

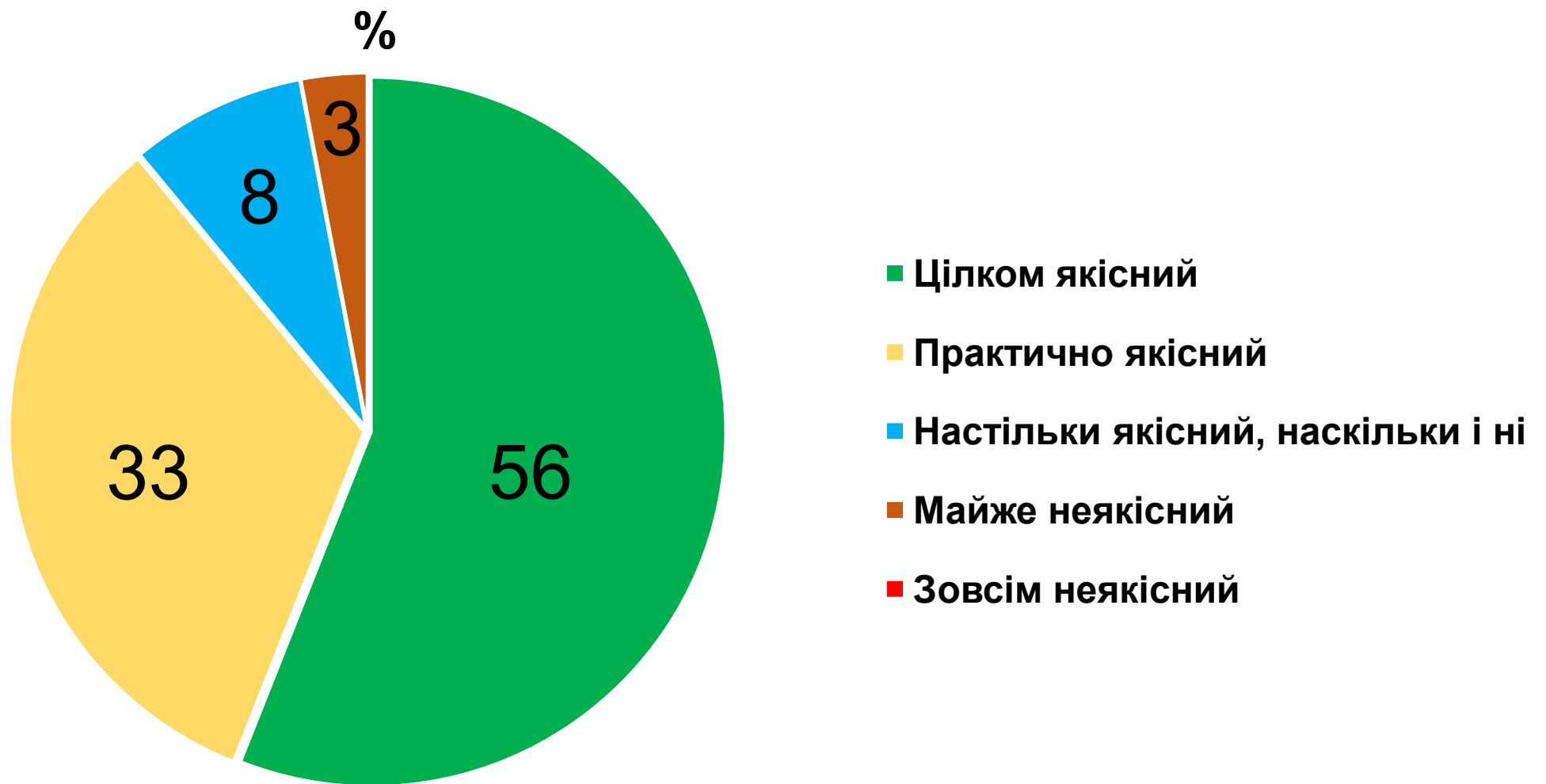
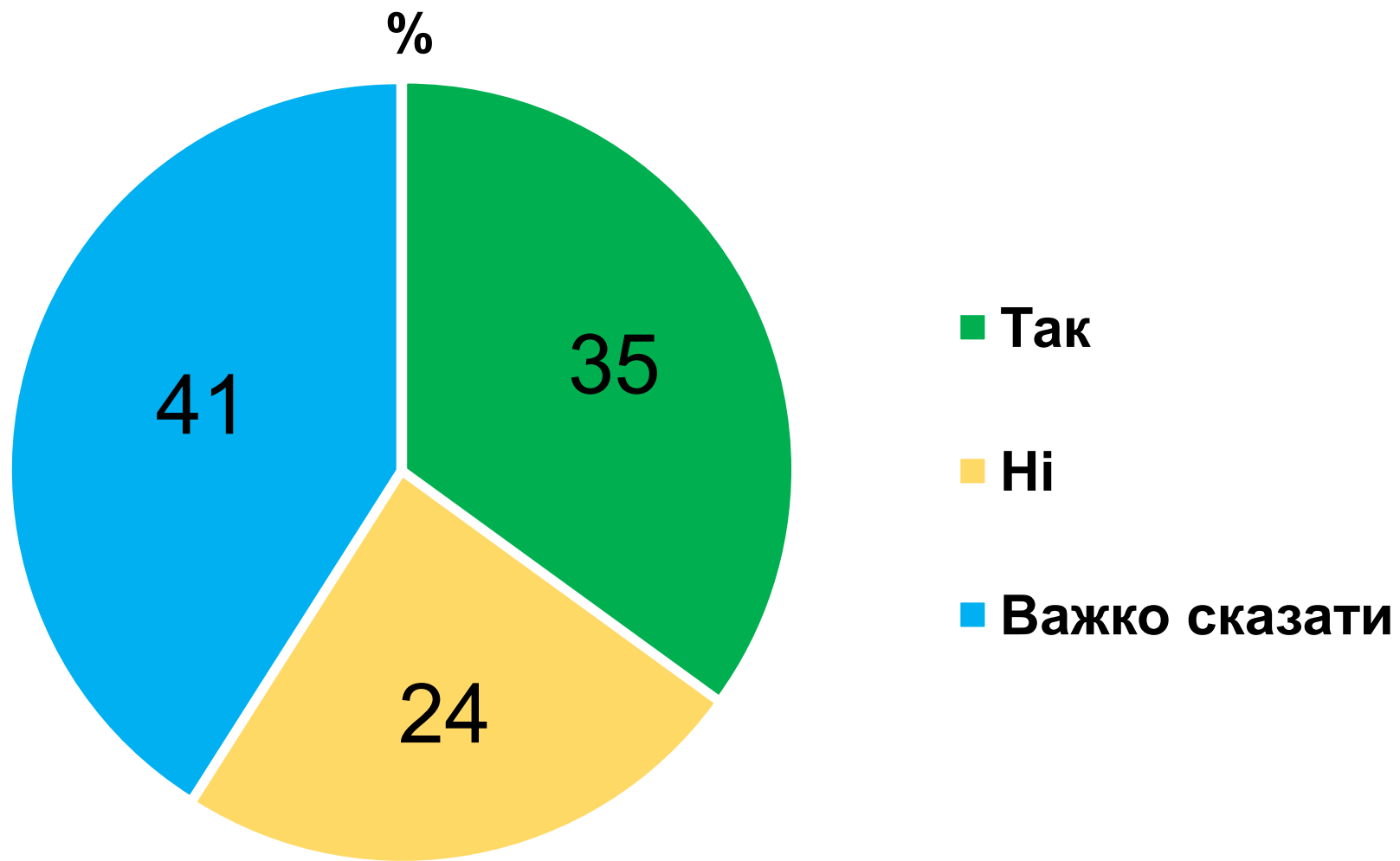

Рисунок 15 – розподіл відповідей серед студентів на запитання щодо рівня якості цифровізації освітнього процесу в Дніпровській політехніці

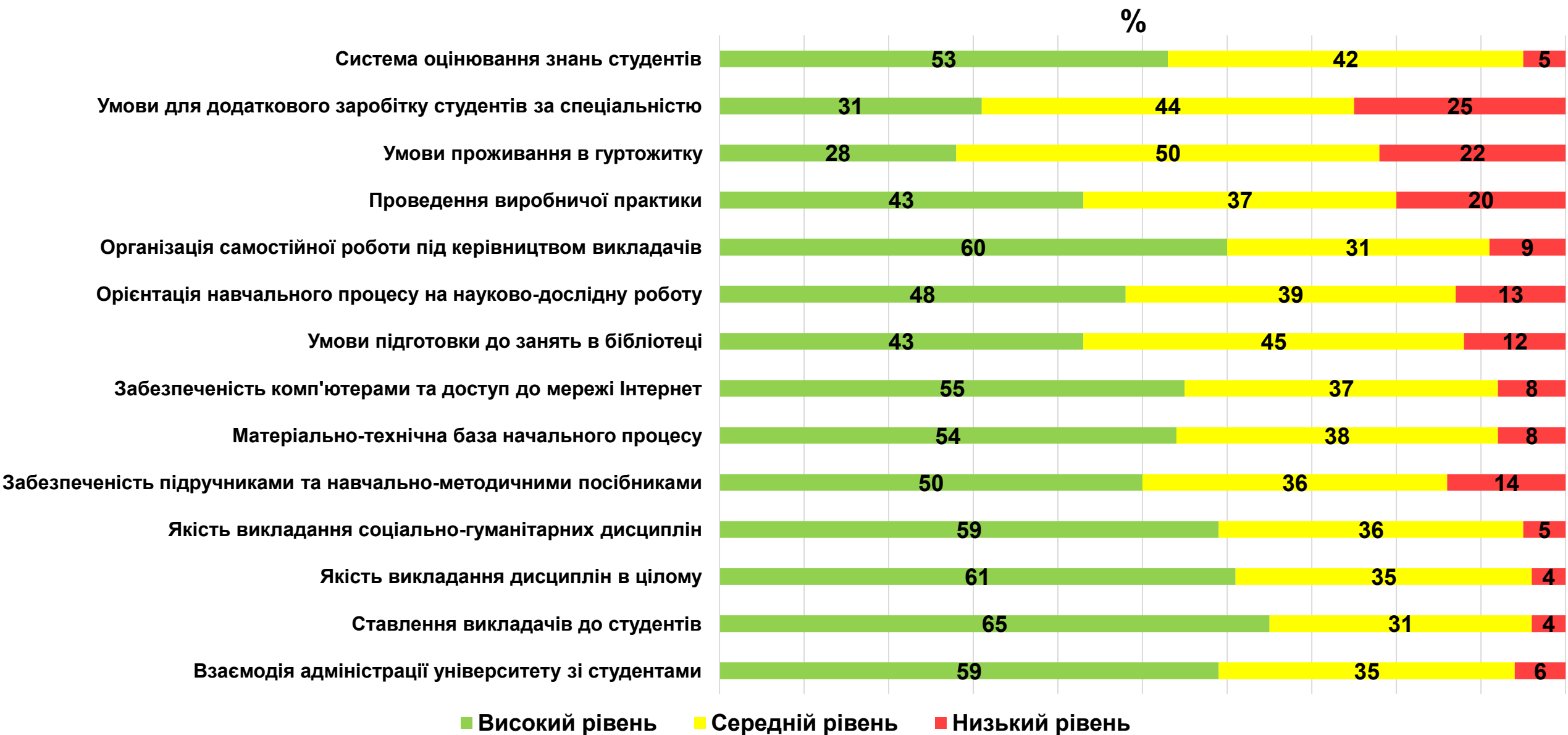
Рисунок 16 – розподіл відповідей серед студентів на запитання щодо того, чи хотіли би вони продовжити навчання за кордоном

Рисунок 17 – погляди респондентів стосовно рівня важливості аспектів освітнього процесу

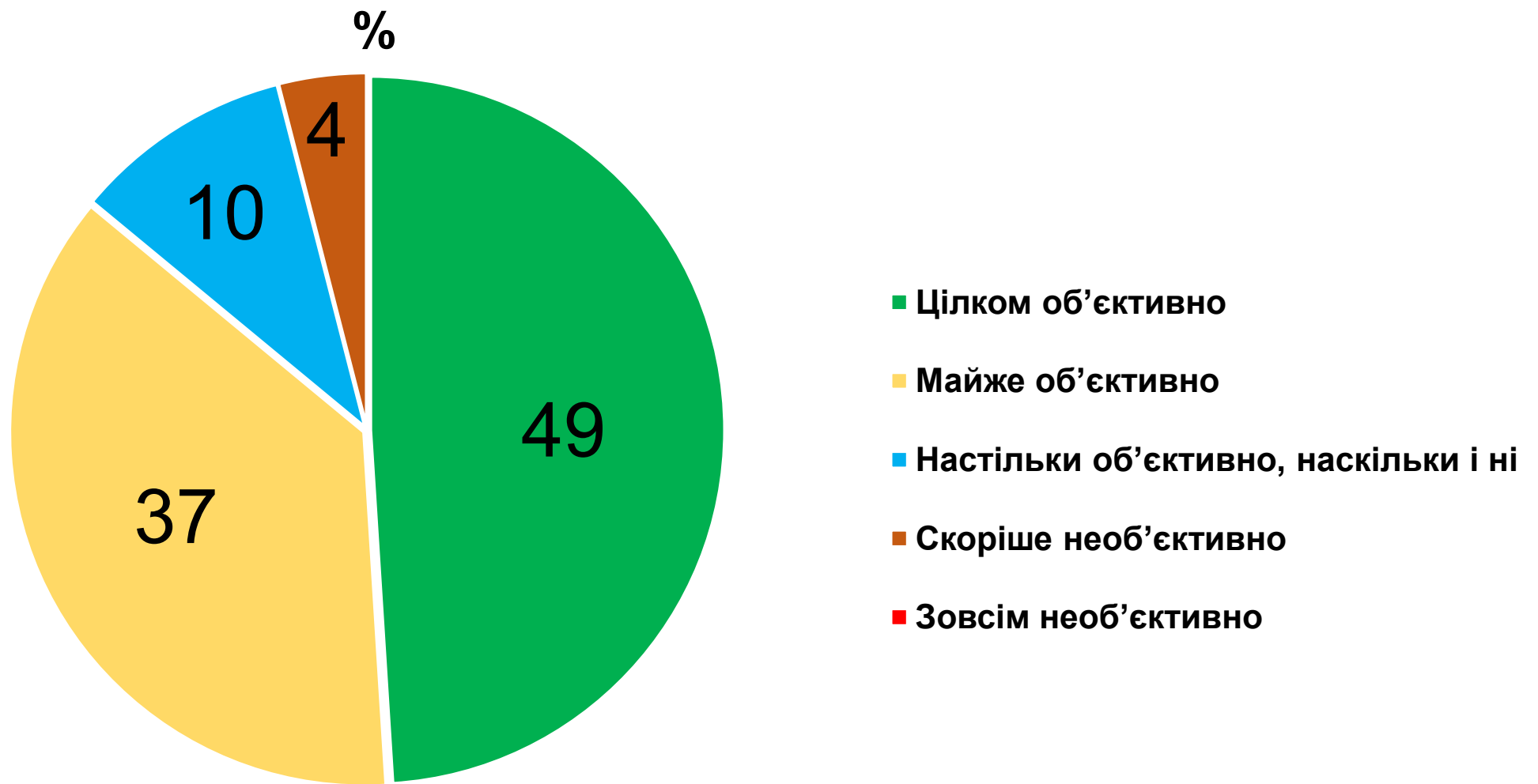

Рисунок 18 – оцінка студентами якості складових університету під час воєнного стану

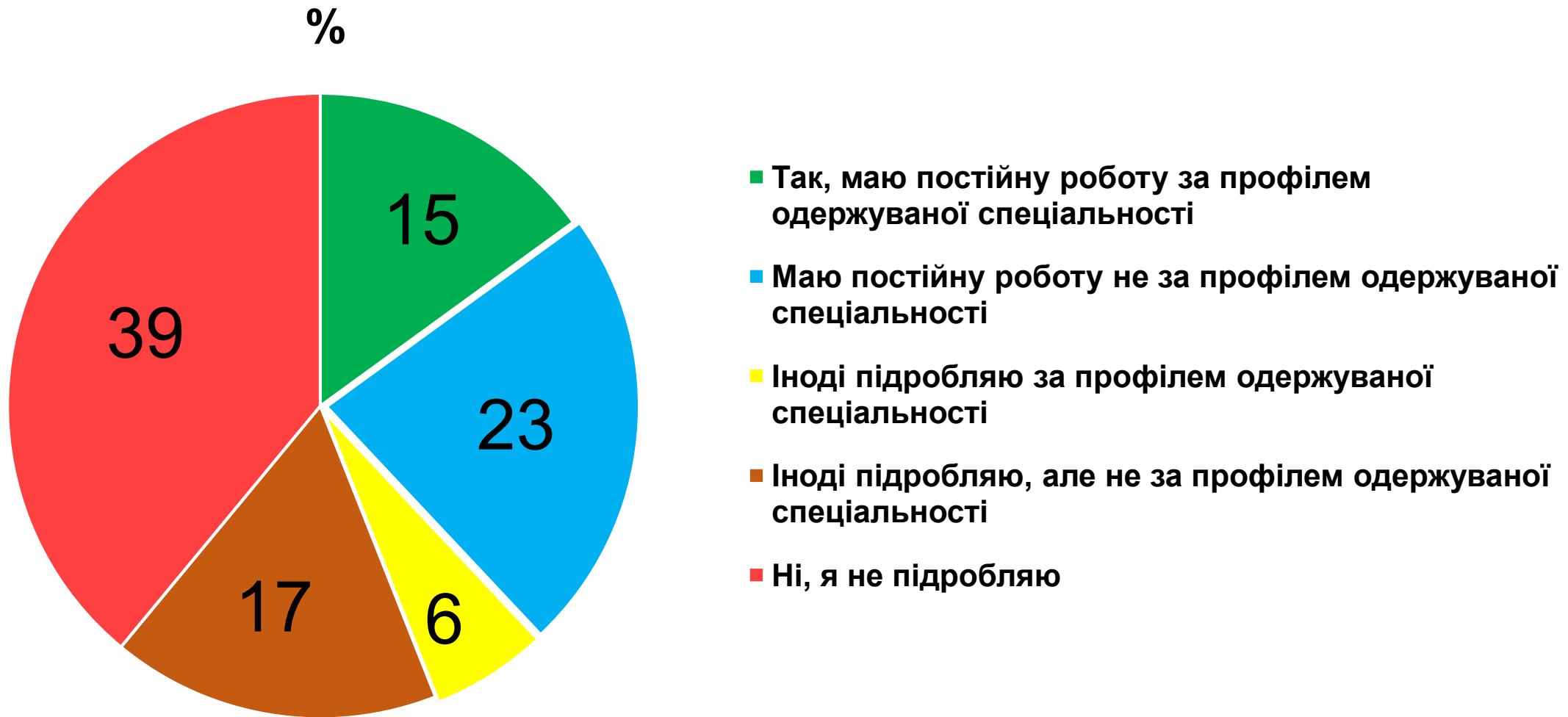

Рисунок 19 – погляди студентів стосовно рівня об'єктивності оцінювання знань викладачами

Рисунок 20 – елементи впливу, які студенти використовують при навчанні для побудови власної освітньої траєкторії (респонденти мали змогу обрати декілька варіантів, тому результати можуть перевищувати 100%)

Рисунок 21 – розподіл відповідей респондентів на запитання стосовно наявності додаткового заробітку у вільний від навчання час

Рисунок 22 – проблеми, які найбільше всього непокоять студентів на даний час (респонденти мали змогу обрати декілька варіантів відповідей, тому результати можуть перевищувати 100%)

Умови, за яких би здобувачі вступили до аспірантури після закінчення навчання

- Якби це вплинуло на покращення місця працевлаштування після здобуття освіти;
- Я маю два варіанти - спробую перейти на дуальну форму навчання, паралельно завершуючи бакалаврат та магістратуру. Якщо не вдасться збудувати життєвий шлях за спеціальністю, то вступлю до аспірантури;
- Якщо буде можливість та матеріальна забезпеченість;
- Маючи постійний зарібок для стабільного існування 2) Можливість вдосконалення Навчальної програми попередніх курсів та превнесення нових можливостей 3) Можливість співпраці з світовими компаніями різних напрямів;
- Гідна стипендія, можливість впливати на удосконалення навчального процесу в університеті;
- Якщо після закінчення навчання потрібно за проф. спрямуванням вступити до аспірантури;
- За умови, що навантаження и оплачуваність в майбутньому не сильно відрізнялися від простого працевлаштування;
- Якщо є можливість паралельно працювати та набиратися досвіду та практичних навичок у своїй спеціальності;
- Не бажаю займатися наукою, бо мені це нецікаво, це точно не всім підходить. Наскільки мені відомо, науковці не отримують високу зарплатню.
- Якщо університет буде давати можливість розвиватися, якщо на кафедрі будуть потрібні кадри;
- Більшість респондентів вказали, що не планують вступати до аспірантури.

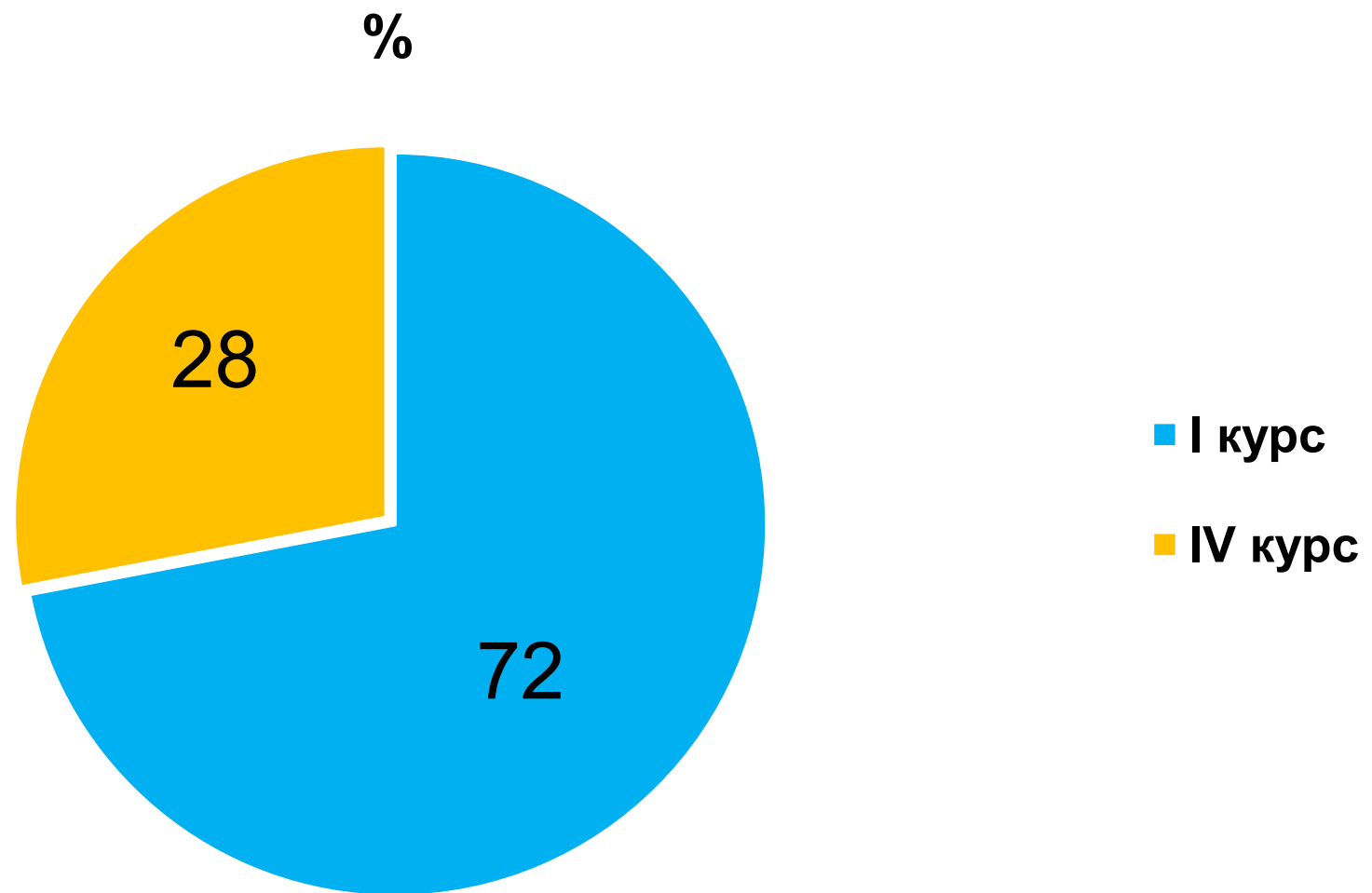

Рисунок 23 – розподіл контингенту респондентів за курсами навчання

Рисунок 24 – факультети та інститути, студенти яких прийняли участь в опитуванні

Рекомендації

Опираючись на дані, що були отримані в ході проведеного соціологічного дослідження, рекомендується:

- Відділу маркетингу сумісно з гарантам освітніх програм ознайомлюватися з кар'єрними орієнтирами випускників університету, провести дослідження прикладів успішного працевлаштування та використовувати їх під час проведення профорієнтаційної роботи;
- Відділу міжнародної академічної мобільності та міжнародних проектів досліджувати програми щодо міжнародних обмінів, специфіки використання набутого закордонного досвіду в Університеті та висвітлення такого досвіду в ході профорієнтаційної роботи;
- Директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр та гарантам ОП виявляти причини розчарування в університеті, факультеті, спеціальності, освітній програмі, та планувати заходи щодо підсилення виявлених слабких сторін;
- Завідувачам кафедр та гарантам освітніх програм вчасно оновлювати методичне забезпечення та осучаснювати методи навчання;
- Завідувачам кафедр та гарантам освітніх програм постійно залучати роботодавців, професіоналів-практиків за відповідними спеціальностями до освітнього процесу;
- Викладачам записувати свої лекції під час проведення заняття у Microsoft Teams з метою постійного доступу до них здобувачів;
- Викладачам переконливо рекомендується викладати усі необхідні навчально-методичні матеріали на дистанційних платформах Moodle та MS Teams.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

